

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài luận án

Ngày nay, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam Xã hội chủ nghĩa có bước phát triển mới cả về nội dung, tính chất, phạm vi, phương thức hoạt động và đang đặt ra những yêu cầu mới rất cao. Quân đội ta với tư cách là một lực lượng vũ trang, một công cụ đặc biệt của Đảng, của giai cấp công nhân Việt Nam, lực lượng nòng cốt để xây dựng nền quốc phòng toàn dân và tiến hành chiến tranh nhân dân, không những phải nâng cao sức chiến đấu, sẵn sàng đánh thắng chiến tranh xâm lược ở các quy mô cường độ khác nhau, bảo vệ vững chắc chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, bảo vệ nền hòa bình cho Tổ quốc, mà còn phải làm tròn trách nhiệm đội quân công tác, tham gia giải quyết các vấn đề của đời sống chính trị - xã hội của đất nước, phòng chống có hiệu quả chiến lược “Diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, nhất là phòng chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

Cán bộ sỹ quan quân đội là nhân tố quyết định sức mạnh của quân đội, là lực lượng nòng cốt để xây dựng nền quốc phòng toàn dân, bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ Đảng, bảo vệ nhân dân, bảo vệ chế độ Xã hội chủ nghĩa, giữ vững hòa bình, ổn định chính trị đất nước. Vì vậy, công tác đào tạo cán bộ quân đội nói chung và vai trò của việc tuyên truyền qua tài liệu, sách, báo, tạp chí luôn có vị trí rất quan trọng và là yêu cầu cấp thiết, khách quan trong thời kỳ hiện nay.

Gắn liền với sự trưởng thành, phát triển của Quân đội suốt mấy chục năm qua, báo chí quân đội là một bộ phận hợp thành báo chí cách mạng Việt Nam, góp phần quan trọng vào sự nghiệp cách mạng của Đảng trong mỗi thời kỳ. Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, trực tiếp là Tổng cục Chính trị, báo chí quân đội luôn giữ vững định hướng chính trị, tích cực tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; nhiệm vụ quân sự, quốc phòng và các hoạt động của lực lượng vũ trang nhân dân theo tôn chỉ, mục đích của từng cơ quan báo chí. Cùng với đó, báo chí quân đội còn tuyên truyền về công cuộc đổi mới, xây dựng đất nước trên các lĩnh vực: kinh tế, văn hóa, xã hội, đối ngoại trong bối cảnh hội nhập quốc tế; tuyên truyền về công tác xây dựng Đảng, tích cực phát hiện, biểu dương, nhân rộng các điển hình tiên tiến, v.v. Đồng thời, báo chí quân đội là lực lượng xung kích, nòng cốt, vũ khí sắc bén tuyên truyền, đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch, chống tiêu cực, tham nhũng, lãng phí, bảo vệ trận địa tư tưởng của Đảng trong Quân đội và lợi ích chính đáng của nhân dân, góp phần định hướng dư luận, tạo sự đồng thuận xã hội, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao về thông tin của bộ đội và nhân dân.

Tuy nhiên, theo báo cáo tổng kết của Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị, bên cạnh kết quả đạt được, công tác thông tin tuyên truyền của báo chí quân đội còn bộc lộ một số hạn chế, bất cập. Đó là, hình thức thông tin, tuyên truyền chưa thật phong phú, chưa thu hút được nhiều bạn đọc; nội dung tuyên truyền có mặt còn giản đơn, chưa cập nhật và bám sát thực tiễn đời sống của bộ đội và nhân dân. Sự phối hợp giữa các cơ quan báo chí trong quân đội, giữa cơ quan báo chí quân đội với các cơ quan chức năng chỉ đạo, quản lý báo chí chưa thường xuyên, chặt chẽ trong đấu tranh với các quan điểm sai trái, thù địch và trước những sự kiện phức tạp, nhạy cảm. Công tác thông tin, tuyên truyền, định hướng dư luận bằng tiếng nước ngoài trên các báo, tạp chí điện tử chưa được quan tâm đúng mức, nội dung, hình thức chưa phong phú, sức thuyết phục chưa cao, chưa đến được với đông đảo bạn đọc trong và ngoài nước.

Mặt khác, thời gian gần đây, các thế lực thù địch, phản động, cơ hội chính trị tiếp tục tăng cường các hoạt động chống phá cách mạng trên tất cả các lĩnh vực, trong đó chống phá trên lĩnh vực tư tưởng - văn hóa là “mũi đột phá”, xuyên tạc về lý luận, gây hoang mang trong tư tưởng, gây hoài nghi về mục tiêu con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, làm giảm sút lòng tin của các tầng lớp nhân dân Việt Nam vào Đảng, vào chế độ xã hội chủ nghĩa. Chúng thực hiện mục tiêu “phi chính trị hóa” Quân đội và “vô hiệu hóa” lực lượng vũ trang thông qua chiến lược “Diễn biến hòa bình”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Ngoài ra, mặt trái của nền kinh tế thị trường tác động tiêu cực đến đời sống của bộ đội. Những yếu tố đó có tác động không nhỏ tới nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân, trong đó có các học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội ở các học viện quân sự.

Những hạn chế, tác động kể trên cần được tiếp tục nghiên cứu cơ bản, hệ thống, chuyên sâu, làm cơ sở cho việc nhận thức đúng đắn và tổ chức thông tin tuyên truyền phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” một cách hiệu quả ở quân đội và các nhà trường quân đội hiện nay.

Xuất phát từ những lý do trên, tác giả lựa chọn đề tài "***Ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân trong giai đoạn hiện nay***" làm đề tài nghiên cứu của mình theo chuyên ngành báo chí học, nhằm nghiên cứu làm rõ nguyên nhân, điều kiện, hiệu quả tác động của báo chí quân đội tác động đến nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân và đề tìm ra các giải pháp nâng cao chất lượng của báo chí quân đội.

2. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu của luận án

* Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu, khảo sát thực tế, đánh giá về ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân trong giai đoạn hiện nay qua khảo sát học viên đào tạo cấp phân đội để đề xuất quan điểm, giải pháp nâng cao hiệu quả tác động của báo chí quân đội đối với quân nhân ở các nhà trường quân đội nước ta hiện nay, góp phần đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quân đội đáp ứng yêu cầu của thời kỳ mới, thực sự là lực lượng nòng cốt chính trị, tư tưởng của quân đội.

* Nhiệm vụ nghiên cứu

- Nghiên cứu xây dựng khung lý thuyết và công cụ để khảo sát ảnh hưởng của báo chí quân đội đến nhận thức chính trị - tư tưởng của các học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội ở các nhà trường quân đội nước ta hiện nay.

- Khảo sát, đánh giá thực trạng và rút ra tính chất, đặc điểm sự tác động của các nhân tố, điều kiện chi phối chất lượng hiệu quả ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của các học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội ở các nhà trường quân đội nước ta hiện nay.

- Dự báo những xu hướng và đề xuất giải pháp nâng cao sự ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của các học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội ở các nhà trường quân đội nước ta hiện nay.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của luận án

* Đối tượng nghiên cứu

Sự ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân Quân đội nhân dân Việt Nam qua khảo sát học viên đào tạo cấp phân đội.

* Phạm vi nghiên cứu

Nghiên cứu những yếu tố của báo chí quân đội tác động tới quá trình tiếp nhận và thay đổi nhận thức chính trị - tư tưởng học viên đào tạo cán bộ cấp phân đội, trình độ đại học các nhà trường quân đội ở nước ta hiện nay.

Luận án tập trung nghiên cứu, khảo sát và kế thừa kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học đã công bố có liên quan trực tiếp đến báo chí quân đội và học viên đào tạo cán bộ cấp phân đội, trình độ đại học ở nhà trường trong quân đội, đại diện cho 4 khối chuyên môn quân sự trong quân đội là tham mưu, chính trị, hậu cần, kỹ thuật (khảo sát Trường Sĩ quan Lục quân 1, Trường Sĩ quan Chính trị, Học viện Hậu cần, Học viện Kỹ thuật Quân sự).

Về đối tượng quân nhân, tác giả khảo sát học viên đào tạo cán bộ cấp phân đội. Bởi vì, học viên cấp phân đội, sau khi tốt nghiệp trở thành sỹ quan công tác ở các đơn vị trong toàn quân theo chuyên ngành đã học. Với tuổi đời còn trẻ, thời gian phục vụ quân đội còn rất dài và trở thành đội ngũ

kế cận thể hệ cán bộ, sỹ quan đi trước, họ sẽ là lớp cán bộ nòng cốt huấn luyện, giáo dục chiến sỹ trong toàn quân. Mặt khác, trong quá trình học tập ở nhà trường, học viên đang định hình về nhận thức chính trị - tư tưởng và là giới trẻ tiếp xúc, tương tác nhiều với phương tiện truyền thông, mạng xã hội. Do đó, tác giả chọn mẫu khảo sát điển hình là học viên cấp phân đội của các trường quân sự Việt Nam hiện nay, vừa có ý nghĩa đại diện bộ phận chiến lược của quân nhân trong điều kiện mới, vừa đáp ứng yêu cầu cấp bách việc nâng cao chất lượng chính trị - tư tưởng trong đào tạo sỹ quan quân đội hiện nay.

Về báo chí quân đội, luận án tập trung khảo sát Báo Quân đội nhân dân (báo in và điện tử), Kênh truyền hình Quốc phòng Việt Nam. Đây là những kênh thông tin, dưới sự chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, trực tiếp là Tổng cục Chính trị, đại diện cho các loại hình báo chí trong Quân đội tác động đến quân nhân trong toàn quân.

Luận án khảo sát báo chí quân đội và học viên đào tạo cán bộ cấp phân đội trong thời gian 2 năm, từ đầu năm 2016 đến hết năm 2017.

4. Giả thuyết nghiên cứu

Báo chí quân đội là một kênh quan trọng trong công tác giáo dục, nâng cao nhận thức chính trị - tư tưởng cho quân nhân, nhận thức và thực tiễn công tác báo chí đã thể hiện đúng quan điểm đó chưa?

Ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với công tác giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân trong điều kiện hiện nay ra sao, đâu là thành công và hạn chế, đâu là nguyên nhân của thành công và hạn chế?

Những yếu tố nào ảnh hưởng đến hiệu quả tác động của báo chí quân đội đối với công tác giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân?

Giải pháp, điều kiện để nâng cao chất lượng ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với công tác giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân trong bối cảnh hiện nay là gì?

5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu của luận án

*** Cơ sở lý luận**

Luận án dựa trên hệ thống các quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, của Đảng Cộng sản Việt Nam về báo chí, về giai cấp và đấu tranh giai cấp, đấu tranh dân tộc trên lĩnh vực chính trị, tư tưởng gắn với điều kiện cụ thể của cách mạng Việt Nam. Đồng thời, tác giả cũng căn cứ vào các lý thuyết báo chí hiện đại làm cơ sở lý luận cho đề tài của mình.

*** Phương pháp nghiên cứu**

Luận án sử dụng các phương pháp nghiên cứu tài liệu, phân tích và tổng hợp, hệ thống, lịch sử - lôgic, tổng kết thực tiễn, phỏng vấn, điều tra xã

hội học. Cụ thể như sau:

Phương pháp nghiên cứu tài liệu: tác giả hướng vào thu thập và xử lý những thông tin, cơ sở lý thuyết liên quan đến hệ thống báo chí quân đội và nhận thức chính trị tư tưởng của quân nhân, cụ thể như: Thành tựu lý thuyết đã đạt được liên quan trực tiếp đến chủ đề nghiên cứu; các kết quả nghiên cứu cụ thể đã công bố trên các ấn phẩm; số liệu thống kê; chủ trương, chính sách liên quan đến nội dung nghiên cứu; nguồn tài liệu.

Phương pháp phân tích và tổng hợp: Trên cơ sở phân tích hệ thống văn bản, báo cáo tổng kết thực tiễn, các tác phẩm báo chí, ý kiến trung cầu về sự tác động của báo chí quân đội tới nhận thức tư tưởng của cán bộ, chiến sỹ trong toàn quân, luận án tổng hợp vấn đề, rút ra những kết luận, nhận định về những thành công và hạn chế trong thông tin của báo chí quân đội đối với sự trau dồi phẩm chất đạo đức, giữ vững bản lĩnh chính trị của quân nhân trong giai đoạn xã hội hiện nay, đặc biệt trong bối cảnh có nhiều biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống và các thế lực thù địch tăng cường sự chống phá quyết liệt trên mọi phương diện của cuộc sống.

Phương pháp nghiên cứu lịch sử-logic: Trên cơ sở phân tích vấn đề theo lịch sử vận động, dùng để tìm nguồn gốc phát sinh (nguồn gốc xuất xứ, hoàn cảnh nảy sinh), quá trình phát triển và biến hóa (điều kiện, hoàn cảnh, không gian, thời gian... có ảnh hưởng) để phát hiện bản chất và quy luật vận động của sự ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị của quân nhân..

Nghiên cứu lịch sử-logic vấn đề là cơ sở để phát hiện những thành tựu lý thuyết đã có nhằm thừa kế, bổ sung và phát triển các lý thuyết đó, hoặc phát hiện những thiếu sót, không hoàn chỉnh trong các tài liệu đã có... từ đó tìm thấy chỗ đứng của đề tài nghiên cứu của từng cá nhân.

Phương pháp phỏng vấn: Tác giả phỏng vấn lãnh đạo cơ quan báo chí, nhà báo, các chuyên gia trong lĩnh vực báo chí, truyền thông (16 người), đội ngũ chính trị viên tiểu đoàn và học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội (40 người), để phát hiện những nhận định, đánh giá nhận thức chính trị - tư tưởng của đội ngũ thuộc cấp khi tuyên truyền và tiếp nhận thông tin từ báo chí quân đội. Tất cả các tư liệu đều được xử lý theo một chuẩn, một hệ thống để tìm ra được các ý kiến gần nhau hoặc trùng nhau của đa số chuyên gia. Những ý kiến đó là những cơ sở tin cậy để đi đến các kết luận chung, những luận điểm về vấn đề nghiên cứu.

Phương pháp điều tra bằng phiếu: tác giả phát phiếu điều tra với số lượng 500 phiếu (mỗi nhà trường 125 phiếu), với đối tượng điều tra là học viên đào tạo cấp phân đội ở 4 học viện, trường sĩ quan quân đội; 150 phiếu

với nhà báo nhằm xây dựng thang số có ý nghĩa định lượng cho nghiên cứu.

Phương pháp hệ thống: Đó là cơ sở để từ những thống kê số lượng, tần suất và các thang số nghiên cứu tổng hợp đánh giá nội dung, hình thức tin bài viết về giáo dục chính trị - tư tưởng trên báo chí quân đội; mức độ, cách thức tiếp nhận và chuyển hóa nhận thức tư tưởng của quân nhân, qua sự đánh giá những yếu tố trên để rút ra những kiến nghị, giải pháp cho báo chí quân đội trong việc tuyên truyền, vạch rõ, ngăn chặn những thủ đoạn âm mưu chống phá của các thế thù địch và biểu hiện tiêu cực bởi sự tác động của mặt trái kinh tế thị trường, tình hình phức tạp trong và ngoài nước. Đồng thời, tuyên truyền và khẳng định giá trị khoa học của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; giáo dục truyền thống của dân tộc, quân đội, đơn vị.

Phương pháp tổng kết thực tiễn: Đó là cơ sở để có thể đánh giá chất lượng, hiệu quả quá trình thực hiện các hoạt động trên thực tế của công tác thông tin, tuyên truyền trên báo chí quân đội, công tác tổ chức, hướng dẫn quân nhân tiếp nhận thông tin trên báo chí quân đội gắn với mục đích nâng cao nhận thức chính trị - tư tưởng.

6. Đóng góp khoa học của luận án

Nghiên cứu lý luận về ảnh hưởng của báo chí quân đội đến nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân ở các nhà trường quân đội, có ý nghĩa như một nghiên cứu trường hợp cụ thể trong điều kiện hiện nay. Kết quả nghiên cứu của đề tài có thể là tài liệu tham khảo về nội dung và phương pháp nghiên cứu làm việc tương tự.

Kết quả nghiên cứu đề tài góp phần phát triển lý luận báo chí truyền thông trong mối quan hệ với công tác giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân - một đối tượng đặc biệt trong bối cảnh hiện nay, khi mà những diễn biến chính trị kinh tế trên thế giới ngày càng phức tạp, ảnh hưởng trực tiếp và mạnh mẽ trên đất nước ta.

7. Ý nghĩa của luận án

*** Về mặt lý luận**

Phân tích, làm rõ sự ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của học viên các nhà trường quân đội ở nước ta hiện nay, góp phần củng cố, khẳng định quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam về giai cấp và đấu tranh giai cấp, đấu tranh dân tộc, kiên quyết làm thất bại âm mưu, thủ đoạn "diễn biến hòa bình", "phi chính trị hóa" quân đội của các thế lực thù địch.

*** Về thực tiễn**

Kết quả của luận án có thể tham khảo cho các cơ quan có trách

nhệm trong việc hoạch định chính sách nhằm phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong quân đội và xã hội. Luận án có thể làm tài liệu tham khảo phục vụ công tác nghiên cứu sự phát triển về lý luận và thực tiễn nghiệp vụ báo chí trong nước nói chung, trong Quân đội nói riêng.

8. Kết cấu của luận án

Ngoài phần mở đầu, tổng quan, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục, nội dung của luận án gồm 4 chương.

Chương 1: Cơ sở lý luận và thực tiễn về ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân trong giai đoạn hiện nay.

Chương 2: Nội dung, hình thức ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân trong giai đoạn hiện nay.

Chương 3: Hiệu quả tiếp nhận thông tin từ báo chí quân đội về nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân trong giai đoạn hiện nay.

Chương 4: Dự báo tình hình và một số giải pháp nâng cao sự ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân trong giai đoạn hiện nay.

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1. Công trình nghiên cứu khoa học sự ảnh hưởng, tác động của báo chí đối với nhận thức, tư tưởng của công chúng

Một số công trình khoa học nghiên cứu về khả năng tác động một cách rộng lớn nhanh chóng và mạnh mẽ vào toàn bộ xã hội của báo chí. Hoạt động của các phương tiện thông tin đại chúng có vai trò và ý nghĩa hết sức to lớn trong công tác tư tưởng. Việc giáo dục lý tưởng, giáo dục chính trị, xây dựng lối sống mới luôn gắn liền với việc kế thừa và phát huy những giá trị tích cực trong đời sống văn hóa tinh thần của dân tộc. Đấu tranh với những âm mưu, những luận điệu phản tuyên truyền chống Đảng, chống chế độ là một nội dung và mục đích quan trọng của công tác tư tưởng. Lý luận báo chí vô sản và thực tiễn hoạt động của các phương tiện thông tin đại chúng đã chỉ ra vai trò và ý nghĩa vô cùng to lớn của báo chí trong sự hình thành đời sống tinh thần của quần chúng nhân dân lao động.

2. Công trình khoa học nghiên cứu về giáo dục chính trị - tư tưởng trong Quân đội Nhân dân Việt Nam

Các công trình khoa học đã xây dựng được cơ sở lý luận, thống nhất đưa ra khái niệm nội dung của công tác giáo dục chính trị - tư tưởng trong quân đội, dựa trên việc khảo sát với nhiều đối tượng quân nhân ở các đơn vị khác nhau trong toàn quân. Đề xuất nhiều biện pháp nâng cao chất lượng,

hiệu quả công tác chính trị - tư tưởng, hướng vào giải quyết các vấn đề thuộc chủ thể, đối tượng, môi trường xã hội khách quan và đổi mới các yếu tố, các bộ phận của bản thân công tác chính trị - tư tưởng. Các công trình nghiên cứu nói trên cũng cung cấp khá nhiều thông tin có giá trị lý luận và ý nghĩa thực tiễn sâu sắc về đấu tranh phòng, chống diễn biến hòa bình, trong đó có đề cập đến việc phát huy vai trò của báo chí cách mạng và phương tiện truyền thông đại chúng trong quân đội trong đấu tranh với các âm mưu thủ đoạn của thế lực thù địch trên lĩnh vực tư tưởng - văn hóa. Tuy nhiên, các công trình khoa học chưa khảo sát, nghiên cứu sâu, toàn diện đến giải pháp tuyên truyền, định hướng, giáo dục chính trị - tư tưởng qua hệ thống báo chí Quân đội tác động đến nhận thức của quân nhân.

3. Công trình khoa học nghiên cứu về ảnh hưởng của báo chí quân đội trong việc tuyên truyền, giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân hiện nay

Các công trình nghiên cứu đã chỉ rõ khả năng tác động một cách rộng lớn nhanh chóng và mạnh mẽ vào toàn bộ xã hội, vai trò quan trọng các phương tiện thông tin đại chúng trong công tác tư tưởng, định hướng tinh thần, trong đấu tranh, chống diễn biến hòa bình; khái quát hệ thống những vấn đề lý luận liên quan đến công tác tuyên truyền nhiệm vụ xây dựng quốc phòng toàn dân, đối ngoại quân sự, chống diễn biến hòa bình của hệ thống báo chí quân đội. Và các tác giả cũng đã khảo sát thực trạng tuyên truyền của một số cơ quan báo chí tác động tới quân nhân, tìm ra thành công và hạn chế về nội dung và hình thức. Từ đó, đề xuất một số kiến nghị và giải pháp để nâng cao chất lượng thông tin về quốc phòng toàn dân trên hệ thống báo chí quân đội. Tuy nhiên, các công trình khoa học này chưa nghiên cứu sâu sắc, cơ bản, hệ thống sự ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của đối tượng quân nhân đại diện cho 4 khối chuyên môn quân sự trong quân đội (tham mưu; chính trị; hậu cần; kỹ thuật).

4. Đánh giá và những vấn đề cần nghiên cứu

Thứ nhất, về các công trình khoa học nghiên cứu về giáo dục chính trị - tư tưởng trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Các công trình khoa học đã xây dựng được cơ sở lý luận, thống nhất đưa ra khái niệm nội dung của công tác giáo dục chính trị - tư tưởng trong quân đội. Công tác giáo dục chính trị - tư tưởng được khảo sát với nhiều đối tượng quân nhân ở các đơn vị khác nhau trong toàn quân. Các công trình nghiên cứu đã đề xuất nhiều biện pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác chính trị - tư tưởng, hướng vào giải quyết các vấn đề thuộc chủ thể, đối tượng,

môi trường xã hội khách quan và đổi mới các yếu tố, các bộ phận của bản thân công tác chính trị - tư tưởng.

Tuy nhiên, các công trình khoa học chưa khảo sát, nghiên cứu sâu, toàn diện đến giải pháp tuyên truyền, định hướng, giáo dục chính trị - tư tưởng qua hệ thống báo chí quân đội tác động đến nhận thức của quân nhân trong điều kiện cụ thể hiện nay.

Thứ hai, về các công trình khoa học nghiên cứu về tác động của báo chí đối với nhận thức, tư tưởng của công chúng; nghiên cứu về ảnh hưởng của báo chí quân đội trong việc tuyên truyền, giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân hiện nay

Các công trình nghiên cứu đã chỉ rõ khả năng tác động một cách rộng lớn nhanh chóng và mạnh mẽ vào toàn bộ xã hội, vai trò quan trọng các phương tiện thông tin đại chúng trong công tác tư tưởng, định hướng tinh thần, trong đấu tranh, chống diễn biến hòa bình; khái quát hệ thống những vấn đề lý luận liên quan đến công tác tuyên truyền nhiệm vụ xây dựng quốc phòng toàn dân, đối ngoại quân sự, chống diễn biến hòa bình của hệ thống báo chí quân đội. Các tác giả cũng đã khảo sát thực trạng tuyên truyền của đơn lẻ một số cơ quan báo chí trong quân đội tác động tới quân nhân, tìm ra thành công và hạn chế về nội dung và hình thức; đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng thông tin tuyên truyền.

Tuy nhiên, các công trình khoa học này chưa nghiên cứu sự ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với đối tượng là học viên sỹ quan cấp phân đội ở 4 khối tham mưu, chính trị, hậu cần, kỹ thuật - những người sẽ giữ vai trò chủ chốt trong xây dựng quân đội nói chung và giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân trong thời gian tới.

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ ẢNH HƯỞNG CỦA BÁO CHÍ QUÂN ĐỘI ĐỐI VỚI NHẬN THỨC CHÍNH TRỊ - TƯ TƯỞNG CỦA QUÂN NHÂN TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

1.1. Khái quát về báo chí quân đội; về báo Quân đội nhân dân và kênh truyền hình Quốc phòng Việt Nam

1.1.1. Khái niệm báo chí quân đội

Báo chí quân đội là những sản phẩm báo chí của các cơ quan báo chí QĐND Việt Nam, dưới sự chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, đảng ủy chỉ huy các cấp, các ngành trong quân đội, tuyên truyền về hai nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, phục vụ đời sống tinh thần của cán bộ, chiến sỹ trong toàn quân và nhân dân cả nước.

1.1.2. Đặc điểm báo chí quân đội

Thứ nhất, báo chí quân đội do các cơ quan quân đội quản lý, điều hành dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng;

Thứ hai, chủ yếu tuyên truyền về đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước, về quốc phòng - an ninh, xây dựng quân đội, hoạt động của lực lượng vũ trang; là mũi xung kích thường trực trên mặt trận đấu tranh chính trị - tư tưởng, phản bác các quan điểm phản động, sai trái, của các thế lực thù địch;

Thứ ba, đội ngũ nhà báo đồng thời cũng là quân nhân và công chúng tiếp nhận chủ yếu là cán bộ, chiến sĩ quân đội và các tổ chức, cá nhân công tác có liên quan đến lĩnh vực quân sự.

1.1.3. Báo Quân đội nhân dân

Báo QĐND là cơ quan của Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng, tiếng nói của lực lượng vũ trang và nhân dân Việt Nam, là một trong những cơ quan báo chí hàng đầu của Đảng và Nhà nước, Quân đội, đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Đảng ủy cơ quan Tổng cục Chính trị, sự chỉ đạo về mọi mặt của Chủ nhiệm Tổng cục Chính trị, tuyên truyền, phản ánh hai nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; đồng thời tuyên truyền trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội trong nước và quốc tế. Phát hành rộng rãi trong lực lượng vũ trang nhân dân và các cấp bộ đảng, chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội.

1.1.4. Kênh truyền hình Quốc phòng Việt Nam

Kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam là kênh truyền hình độc lập của Bộ Quốc phòng, là cơ quan ngôn luận của Quân ủy Trung ương, của Bộ Quốc phòng và là tiếng nói của lực lượng vũ trang và nhân dân Việt Nam. Kênh truyền hình QPVN bắt đầu chạy thử nghiệm từ tháng 2/2013 và chính thức lên sóng toàn quốc sau đó 3 tháng, vào ngày 19/5/2013. Thời gian đầu, kênh truyền hình QPVN phát sóng 18,5 giờ mỗi ngày, trong đó thời lượng phát nội dung mới lên đến 9 giờ. Sau 3 tháng, kênh phát sóng 24/24h, chương trình sản xuất mới lên tới hơn 10 tiếng/ngày. Kênh có nội dung phong phú với 55 format, 7 nhóm nội dung chương trình cơ bản, gồm: tin tức, tài liệu - chính luận, tài liệu - nhân văn, phim truyện, thể thao - giải trí, tiếp sóng và phát lại chương trình của VTV, giới thiệu chương trình và đệm sóng.

1.2. Lý luận chung về nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân trong giai đoạn hiện nay

1.2.1. Khái niệm quân nhân

Quân nhân là sĩ quan, hạ sĩ quan, binh sĩ và quân nhân chuyên nghiệp đang thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao trong QĐND Việt Nam.

1.2.2. Khái niệm nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân

Nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân là kết quả tiếp thu tri

thức chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước để họ hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học, bản lĩnh chính trị vững vàng, nhân sinh quan cộng sản chủ nghĩa vì mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, góp phần củng cố vững chắc trận địa tư tưởng của Đảng trong quân đội

1.2.3. Yêu cầu của công tác giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân trong điều kiện hiện nay

Trung thành và vận dụng sáng tạo lý luận chủ nghĩa Mác-Lênin vào thực tiễn cách mạng nước ta, ngay từ khi tổ chức xây dựng lực lượng vũ trang cách mạng, xây dựng quân đội, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh hết sức coi trọng xác lập và tiến hành công tác đảng, công tác chính trị trong quân đội. Hồ Chí Minh chỉ rõ trong quân đội cách mạng công tác chính trị không thể thiếu thốn, trái lại là công tác rất cần. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: nhiệm vụ quân sự phải phục tùng nhiệm vụ chính trị và quân sự mà không có chính trị như cây không có gốc, vô dụng lại có hại. Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng quân đội về chính trị gắn liền với những quan điểm xây dựng quân đội của Đảng Cộng sản Việt Nam. Những tư tưởng đó là cơ sở cho xây dựng quân đội vững mạnh toàn diện; không ngừng củng cố và tăng cường bản chất giai cấp công nhân, tính nhân dân, tính dân tộc; giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng; kiên định mục tiêu vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; xác lập và không ngừng nâng cao hiệu lực công tác đảng, công tác chính trị; xây dựng tổ chức đảng trong quân đội trong sạch, vững mạnh và xây dựng đội ngũ cán bộ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ cách mạng.

1.3. Những vấn đề lý luận chung về ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân

1.3.1. Khái niệm về ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân

Ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân là sự tác động của báo chí quân đội đối với quá trình hình thành và thay đổi nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân phù hợp với yêu cầu đặt ra.

1.3.2. Quan điểm của Đảng, Nhà nước, Quân đội định hướng đối với báo chí quân đội trong giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân

Quán triệt các chỉ thị, yêu cầu của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, các cơ quan quản lý, thông tấn, báo chí, xuất bản và đội ngũ những người làm báo trong Quân đội tiếp tục tổ chức quán triệt và thực hiện nghiêm túc các chủ trương, đường lối quan điểm của Đảng, của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về công tác tư tưởng, lý luận, văn hóa, công tác thông tin tuyên

truyền: Tuyên truyền lý luận chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quán triệt các nghị quyết của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, nhiệm vụ của quân đội; Làm cho bộ đội nhận rõ kẻ thù, luôn luôn nêu cao cảnh giác cách mạng, lòng yêu nước xã hội chủ nghĩa, tinh thần quốc tế vô sản; Tuyên truyền đạo đức cách mạng, truyền thống vẻ vang của dân tộc, giai cấp công nhân, của Đảng, của quân đội và đơn vị, giáo dục ý thức tôn trọng pháp chế xã hội chủ nghĩa và điều lệnh, điều lệ, chế độ, quy định của quân đội; Bồi dưỡng kiến thức văn hóa, khoa học kỹ thuật quân sự cần thiết đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; Tuyên truyền để bộ đội vận động nhân dân nơi đóng quân chấp hành đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, xây dựng nền quốc phòng toàn dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân; Tích cực đấu tranh chống những tàn tích văn hóa phong kiến, thực dân, tư sản. Kịp thời ngăn chặn và đập tan mọi âm mưu, hoạt động phản tuyên truyền của địch reo rắc vào trong đơn vị.

1.3.3. Tiêu chí đánh giá ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân

Giáo dục chính trị - tư tưởng nhằm làm cho quân nhân có trình độ cao về nhận thức chính trị, tức là phải có tri thức ngày càng sâu sắc lý luận chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối chính sách của Đảng và Nhà nước ta; nhận thức rõ chức trách của bản thân, nhiệm vụ của quân đội; truyền thống dân tộc, quân đội và đơn vị; bản chất, âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù. Trên cơ sở đó, họ có khả năng phân tích tổng hợp, khái quát thành các quan điểm chính trị, thành tư tưởng chính trị của mình, làm cơ sở thực hiện tốt nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc mà Đảng, Nhà nước, Quân đội giao cho, vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội.

Tiểu kết chương 1

Công tác chính trị - tư tưởng trong quân đội có vai trò quan trọng trong sự định hướng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị của quân nhân. Ảnh hưởng của báo chí quân đội đến nhận thức chính trị tư tưởng của quân nhân chính là sự tác động của 6 nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng, thông qua các tác phẩm báo chí truyền tải kiến thức về nền tảng tư tưởng, đường lối, quan điểm của Đảng; nhiệm vụ của quân đội, đơn vị và chức trách của quân nhân; truyền thống vẻ vang của dân tộc, quân đội, đơn vị; những kế hoạch và hoạt động chống phá nước ta của thế lực thù địch. Những thông tin đó tác động đến nhận thức của quân nhân, làm cho họ hiểu, nắm vững làm cơ sở thực hiện tốt nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc mà Đảng, Nhà nước, Quân đội giao cho, tất cả vì lợi ích của dân tộc.

Chương 2

NỘI DUNG, HÌNH THỨC ẢNH HƯỞNG CỦA BÁO CHÍ QUÂN ĐỘI ĐỐI VỚI NHẬN THỨC CHÍNH TRỊ - TƯ TƯỞNG CỦA QUÂN NHÂN TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

2.1. Nhận thức của cơ quan báo chí quân đội về định hướng nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân

2.1.1. Quan điểm của lãnh đạo, chỉ huy cơ quan báo chí quân đội

Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị và các cơ quan chức năng, cấp ủy, chỉ huy các cơ quan báo chí quân đội luôn chỉ đạo cơ quan báo quán triệt nghiêm túc chỉ đạo, định hướng của Quân ủy Trung ương, Thủ trưởng Bộ Quốc phòng, Thủ trưởng Tổng cục Chính trị và hướng dẫn của cơ quan cấp trên về công tác báo chí tuyên truyền và bám sát tôn chỉ mục đích, hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao. Báo QĐND, Trung tâm Phát thanh và Truyền hình quân đội tập trung nghiên cứu, tuyên truyền sâu sắc về đường lối, chủ trương của Đảng, về nhiệm vụ quân sự, quốc phòng của đất nước, quân đội, hoạt động của cán bộ, chiến sĩ toàn quân; tích cực tham gia đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”, phản bác các quan điểm sai trái của các thế lực thù địch (diễn hình là chương trình truyền hình “Nhận diện sự thật”); tuyên truyền sâu rộng về nhiệm vụ đối ngoại quốc phòng và các nhiệm vụ khác của toàn quân.

2.1.2. Nhận thức của nhà báo, phóng viên báo chí quân đội

Với tỉ lệ khảo sát nhận thức là từ 50,4% - 82,5%, đa số đội ngũ phóng viên, biên tập viên, kĩ thuật viên đều nhận thức sâu về giáo dục chính tư tưởng nhằm mục đích để giáo dục lý tưởng cách mạng, lập trường chính trị, lòng yêu nước, tự hào dân tộc; phẩm chất đạo đức, lối sống cách mạng; nghĩa vụ trách nhiệm với nhiệm vụ được giao; ý thức trách nhiệm chính trị - xã hội; kỉ luật quân đội, nhận diện âm mưu thủ đoạn của các thế lực thù địch. Tuy nhiên, trong đó phần nhận thức về kỉ luật quân đội và nhận diện âm mưu thủ đoạn của các thế lực địch còn hạn chế (khoảng 50%). Điều này trùng khớp với việc tìm hiểu kiến thức về từng lĩnh vực giáo dục chính tư tưởng bằng các hình thức qua nghiên cứu tài liệu, đọc sách báo, xem nghe truyền hình, phát thanh và nghe lãnh đạo, chuyên gia thuyết giảng (58,8% - 88,2%), còn lại số nhà báo được dự các lớp tập huấn, đào tạo ngắn hạn và dài hạn hoặc tiếp thu qua giao tiếp xã hội chiếm 32,4% - 40,4%. Kiến thức về chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương đường lối quan điểm của Đảng, nhiệm vụ chính trị của quân đội, truyền thống dân tộc, quân đội, phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ được đội ngũ nhà báo chú trọng tìm hiểu, tiếp thu qua các nguồn thông tin, còn kiến

thức về chống chiến lược diễn biến hòa bình của địch còn ít quan tâm, chưa được tập trung nghiên cứu, tìm hiểu.

2.2. Nội dung thông tin định hướng nhận thức chính trị - tư tưởng cho quân nhân

Báo QĐND và Trung tâm PTTH quân đội chủ động, tích cực tuyên truyền thông tin giáo dục chính trị tư tưởng trên báo in, điện tử và kênh truyền hình QPVN. Tác giả khảo sát 2 năm (2016, 2107) với số lượng 4.500 tác phẩm trên báo in, điện tử và 9.600 tác phẩm trên kênh QPVN. Các tác phẩm về đề tài này vẫn còn chưa được phân bổ đều số lượng trong các số báo và chuyên mục của từng vấn đề, còn bộc lộ một số vấn đề cần nghiên cứu sau đây.

2.2.1. Giáo dục chủ nghĩa Mác-Lênin

Khảo sát thực tế trên Báo QĐND và Kênh Truyền hình QPVN số lượng tác phẩm báo chí về giáo dục chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh chiếm 0,2% tổng số tin bài trong năm, chủ yếu là được đăng tải, phát sóng qua những ngày lễ kỉ niệm. Đây là tỷ lệ thấp so với các nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng khác, do số lượng và tần suất của mảng nội dung này còn ít, chưa phong phú. Điều đó cho thấy nhận thức vai trò quan trọng của thông tin cho đến sản phẩm thể hiện trên báo còn khoảng cách rất lớn. Xuất phát từ việc hiểu biết chưa sâu về kiến thức chủ nghĩa Mác-Lênin của phóng viên, nhà báo và thiếu chuyên gia viết về mảng đề tài này. Thực tế cho thấy, tác phẩm viết về chủ nghĩa Mác-Lênin trên Báo QĐND và Kênh QPVN cũng rất ít, hầu như chỉ có 1- 2 tác phẩm vào dịp kỉ niệm ngày sinh của C.Mác và V.Lênin.

2.2.2. Giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh

Qua sự nghiên cứu nội dung báo, truyền hình, tác giả nhận thấy ban biên tập đã chủ động xây dựng các bài viết, chương trình hướng tới việc tạo chuyển biến tích cực về đạo đức, lối sống, ý thức thực hiện nhiệm vụ của cán bộ, chiến sĩ; các chuẩn mực về phẩm chất chính trị, văn hóa, đạo đức, lối sống của “Bộ đội Cụ Hồ”; trang bị những kiến thức cần thiết về kinh tế, văn hóa, xã hội, nhất là kĩ năng sống, văn hóa ứng xử, giao tiếp cho bộ đội. Những bài viết, chương trình truyền hình đã truyền tải những nội dung về tập thể, đơn vị, cá nhân học tập và làm theo Bác về tất cả các mặt trong đời sống, xây dựng thành tấm gương tiêu biểu có tác dụng cổ vũ, nêu gương cho mọi người noi theo. Từ đây, giá trị tinh thần đó lan tỏa tới các học viên quân sự, là những người đọc và xem thông tin về giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh, hình thành cho bản thân có tư tưởng, lối sống tích cực trong đời sống hàng ngày ở đơn vị và địa phương. Thông tin giáo dục về tư tưởng Hồ Chí Minh tác động phong phú và tác động mạnh, sâu sắc tới nhận thức chính trị - tư tưởng của học viên được chứng minh qua khảo sát sự đánh giá của đội ngũ sản xuất tác phẩm báo chí với việc tiếp nhận thông tin đó của học viên với tỉ lệ cao.

2.2.3. Giáo dục đường lối, quan điểm của Đảng

Báo chí quân đội, trong điều kiện mới, tuyên truyền cho quân nhân tiếp tục nhất quán với mục tiêu độc lập dân tộc, nhận thức rõ tính tất yếu độc lập dân tộc phải gắn với chủ nghĩa xã hội, sự lựa chọn duy nhất đúng trên con đường phát triển của dân tộc Việt Nam. Nhất quán với quan điểm của Đảng ta về mục tiêu bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, về chủ trương xây dựng nền quốc phòng toàn dân, gắn với xây dựng nền an ninh nhân dân trong thời kỳ mới, về thực hiện nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đây là nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng được thông tin phong phú và có tác động rất hiệu quả tới nhận thức của quân nhân, minh chứng bằng việc khảo sát về nội dung giáo dục đường lối, quan điểm của Đảng trên Báo QĐND và Kênh QPVN có tỷ lệ cao. Tin, bài được đăng tải, phát sóng giữ được mức ổn định, đều đặn trong các tháng, có chất lượng cao.

2.2.4. Giáo dục nhiệm vụ chính trị của quân đội và đơn vị

Nội dung thông tin giáo dục nhiệm vụ chính trị của quân đội và đơn vị được Báo QĐND, Kênh truyền hình QPVN đầu tư chú trọng khai thác, phản ánh thông qua các tác phẩm báo chí nhằm chuyển tải tới quân nhân về các nhiệm vụ chính trị quan trọng trong toàn quân, giúp cho họ hiểu và thực hiện hiệu quả cao nhất nhiệm vụ được giao, bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ, chủ quyền của Tổ quốc Việt Nam XHCN. Những bài viết, chương trình đã kịp thời thông tin về các nhiệm vụ thực hiện trên các mặt của cuộc sống của lực lượng vũ trang trong cả nước. Khảo sát lấy ý kiến nhà báo, quân nhân về việc đánh giá sự tác động của báo chí quân đội về nội dung giáo dục nhiệm vụ chính trị của quân đội và đơn vị, đạt tỉ lệ cao. Thông tin giáo dục nhiệm vụ chính trị của quân đội và đơn vị được chuyển tải phong phú với số lượng tin bài chiếm 28.2% tin bài về giáo dục chính trị - tư tưởng.

2.2.5. Giáo dục truyền thống dân tộc, quân đội và đơn vị

Đa số ý kiến của nhà báo, quân nhân cho rằng thông tin giáo dục truyền thống dân tộc, quân đội và đơn vị có tác động rất mạnh. Khảo sát nội dung thông tin đăng trên Báo QĐND về giáo dục truyền thống dân tộc, quân đội và đơn vị trong năm có 602 tin bài, chiếm tỷ lệ 5.6% tổng số tin bài trong năm; 35.3% tổng số tin bài về giáo dục chính trị - tư tưởng. Kênh truyền hình QPVN phát tin bài về lĩnh vực này chiếm 60% trong nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng. Và với thực trạng các tin bài phong phú được tác giả khảo sát trên sản phẩm báo chí cũng đã truyền đạt được thông điệp tới bạn đọc về truyền thống tốt đẹp của dân tộc, quân đội và đơn vị.

2.2.6. Giáo dục bản chất, âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù

Thông tin tuyên truyền về giáo dục bản chất âm mưu của các thế lực thù địch được học viên quân sự tiếp cận qua tác phẩm báo chí và tích lũy cho bản thân những kiến thức trong việc đấu tranh trên mặt trận tư tưởng với thế lực thù địch. Những thông số khảo sát qua đội ngũ nhà báo, phóng viên đối chiếu với nhận

định của quân nhân cho thấy nội dung này còn chưa được khai thác mạnh mẽ, đa dạng hóa thông tin và cần có nhiều hình thức thu hút bạn đọc hơn nữa trong quá trình tuyên truyền. Đồng thời, tác giả khảo sát trên Báo QĐND và Kênh QPVN, các chuyên mục về đấu tranh làm thất bại âm mưu chống phá của thế lực thù địch có 84 tin bài trong năm, chiếm tỷ lệ 4.9% tin bài về nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng và 0.8% tổng số các bài trong năm. So với các nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng còn lại thì nội dung này chưa được đăng tải, phát sóng nhiều trong quá trình truyền thông, chưa phát huy tối đa sự mạnh mẽ trong đấu tranh tư tưởng với kẻ địch.

2.3. Hình thức và phương thức chuyển tải thông tin định hướng nhận thức chính trị - tư tưởng cho quân nhân

2.3.1. Hình thức trình bày

Theo khảo sát về tần suất thông tin giáo dục chính trị - tư tưởng trên các bài viết của báo phù hợp với mục đích, chức năng của báo chí quân đội là định hướng tư tưởng cho quân nhân. Báo chí quân đội sử dụng đa dạng các loại hình thể loại tác phẩm báo chí để phản ánh nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng, tuy nhiên đối chiếu với sự nhận định của nhà báo về những thể loại báo chí thể hiện nội dung giáo dục chính trị tư tưởng có sự chênh lệch khá lớn. Đa số lựa chọn các sản phẩm báo chí (tin, bài, phóng sự, chuyên trang, chuyên mục, chương trình trực tiếp) về chính trị - tư tưởng, phản ánh sự mong muốn, tin tưởng và dễ tiếp nhận thông tin chính trị - tư tưởng từ các sản phẩm báo chí quân đội của học viên quân sự. Như vậy, nhận thức của đội ngũ tác giả cho đến thực tiễn cũng còn nhiều bất cập, chưa đáp ứng được với nhu cầu của quân nhân. Điều đó đòi hỏi các cơ quan báo chí quân đội cần phải tích cực cân đối giữa các thể loại tác phẩm báo chí và làm đa dạng phong phú các nguồn thông tin về giáo dục chính trị - tư tưởng để đổi mới, hấp dẫn, lôi cuốn đối với bạn đọc tuổi trẻ là học viên các nhà trường quân sự.

2.3.2. Phương thức chuyển tải

Theo khảo sát thực tế ở đơn vị, học viên tiếp cận báo chí nhiều nhất vẫn là báo in 89% (chủ yếu đọc báo giấy 84.3%), tiếp đó là xem truyền hình (sử dụng tivi 66%, điện thoại 8.5%, máy tính 5%), còn báo điện tử và phát thanh chiếm tỷ lệ khoảng 56 - 57%. Những thông số trên phản ánh đúng với thực trạng chế độ đọc báo, nghe đài, xem truyền hình tại đơn vị nhà trường. Do thực hiện 11 chế độ trong ngày, nên học viên đọc báo giấy và xem truyền hình chủ yếu vào khung thời gian từ 18h30 - 20h tại doanh trại, còn đọc báo điện tử khi có thời gian nghiên cứu tại thư viện và ngày nghỉ mới được sử dụng điện thoại thông minh. Riêng các chương trình phát thanh thường phát trùng vào giờ tăng gia sản xuất, vệ sinh nội vụ, thể dục thể thao nên có nhiều hạn chế trong việc lắng nghe tin bài.

Tiểu kết chương 2

Những năm qua, được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng và Tổng cục Chính trị, hệ thống báo chí trong quân đội đã có sự phát triển vượt bậc về số lượng, chất lượng và loại hình báo chí. Tuy nhiên, nội dung từng chủ đề có thời điểm chưa đáp ứng đầy đủ thông tin cho sự kiện chính trị, còn viết bài theo theo lối mòn cũ, chưa đổi mới tạo sự nhàm chán cho độc giả. Hình thức thể loại báo chí vẫn tập trung nhiều ở dạng tin tức, bài phản ánh, bình luận, xã luận, phóng sự, phỏng vấn; còn thể loại khác chưa được phát huy trong thể hiện nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng. Những hạn chế đó do đội ngũ nhà báo còn thiếu kiến thức về chính trị - tư tưởng, chưa có nhiều chuyên gia hợp tác viết về mảng đề tài này. Mặt khác, các cơ quan báo chí quân đội cần phát triển xây dựng báo chí đa phương tiện để khắc phục những hạn chế của từng loại hình báo chí, nhằm đáp ứng toàn diện nhu cầu thông tin giáo dục chính trị - tư tưởng cho quân nhân trong toàn quân.

Chương 3

HIỆU QUẢ TIẾP NHẬN THÔNG TIN TỪ BÁO CHÍ QUÂN ĐỘI VỀ NHẬN THỨC CHÍNH TRỊ - TƯ TƯỞNG CỦA QUÂN NHÂN TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

3.1. Các yếu tố tác động đến nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân trong giai đoạn hiện nay

3.1.1. *Bối cảnh thế giới*

Chiến tranh cục bộ, xung đột và chạy đua vũ trang, xung đột sắc tộc tôn giáo, hoạt động can thiệp, lật đổ, khủng bố, tranh chấp lãnh thổ, biển đảo, tài nguyên và cạnh tranh kinh tế tiếp tục diễn ra gay gắt. Những vấn đề toàn cầu như an ninh truyền thống và phi truyền thống, an ninh mạng, an ninh tài chính, an ninh năng lượng, an ninh nguồn nước, an ninh lương thực, biến đổi khí hậu, thiên tai dịch bệnh... có nhiều diễn biến phức tạp.

3.1.2. *Bối cảnh trong nước*

Hội nhập quốc tế của nước ta ngày càng sâu rộng, nhất là hội nhập kinh tế đặt ra không ít khó khăn, thách thức. Kinh tế phát triển chưa bền vững, chưa tương xứng với tiềm năng hiện có. Mặt trái của nền kinh tế thị trường tạo ra sự phân hóa giàu, nghèo, sự chênh lệch, khác biệt về mức sống, lối sống, ảnh hưởng đến tư tưởng, tâm lý, tình cảm của cán bộ, chiến sĩ quân đội; cùng với đó, các thế lực thù địch, phản tử cơ hội chính trị, chống đối tiếp tục đẩy mạnh chống phá cách mạng nước ta, tác động xấu đến nhận thức, tình cảm của quân nhân, ảnh hưởng trực tiếp đến việc nâng cao bản lĩnh chính trị, niềm tin vào thắng lợi của sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN. Mặt khác, tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không

nhỏ cán bộ, đảng viên và tệ quan liêu tham nhũng, lãng phí chưa được ngăn chặn, đẩy lùi.

3.1.3. Yêu cầu xây dựng quân đội về nhận thức chính trị - tư tưởng trước âm mưu chống phá của các thế lực thù địch

Đối với mỗi cá nhân, bản lĩnh đó chính là sự vững vàng, tính kiên định, sự chủ động thể hiện trong hành động trước những thử thách mà cuộc sống đặt ra. Đối với mỗi cán bộ, đảng viên và toàn Đảng ta, bản lĩnh chính trị là phẩm chất hàng đầu không thể thiếu. Bản lĩnh chính trị của Đảng chính là sự kiên định với mục tiêu, lý tưởng - độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định nền tảng tư tưởng là chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên định đường lối đổi mới của Đảng; kiên định các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng... Đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng vững vàng về bản lĩnh phải luôn kiên định, không dao động trước mọi hoàn cảnh, có ý chí, quyết tâm phấn đấu, vượt lên mọi gian khổ, khó khăn để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Đảng viên vững vàng về bản lĩnh chính trị phải luôn nêu cao tính chiến đấu, kiên quyết đấu tranh vạch trần, phản bác những quan điểm sai trái, thù địch, góp phần làm thất bại mọi âm mưu và hoạt động trong chiến lược “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch; đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc.

3.2. Nhu cầu, thói quen tiếp nhận thông tin định hướng chính trị - tư tưởng từ báo chí quân đội của quân nhân

3.2.1. Nhu cầu tiếp nhận thông tin định hướng chính trị - tư tưởng

Nhu cầu tiếp nhận thông tin giáo dục chính trị - tư tưởng của quân nhân bao gồm: Giáo dục chủ nghĩa Mác-Lênin; Giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh; Giáo dục đường lối quan điểm của Đảng; Giáo dục nhiệm vụ chính trị của đơn vị; Giáo dục truyền thống của dân tộc, quân đội và đơn vị; Giáo dục bản chất âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù. Sự tác động của các thông tin giáo dục chính trị - tư tưởng còn có nhiều chuyên mục, chuyên đề khi được truyền thông trên báo chí quân đội còn chưa phản ánh hết mong muốn của quân nhân về nội dung chính trị - tư tưởng; chưa thông tin kịp thời, đầy đủ và đôi lúc làm cho quân nhân mơ hồ về chính trị - tư tưởng.

3.2.2. Thói quen tiếp nhận thông tin định hướng chính trị - tư tưởng

Trong 11 chế độ thực hiện trong ngày, có chế độ đọc báo, nghe đài, xem truyền hình từ 18h30 - 20h tại doanh trại để các học viên nắm bắt, cập nhật các thông tin thời sự, chuyên mục, chuyên đề tình hình trong và ngoài nước. Mặt khác, trong quá trình giờ nghỉ hoặc tự học tập tại thư viện của trường, học viên tự lựa chọn thông tin theo nhu cầu của riêng mình. Theo điều tra xã hội học, tác giả lấy ý kiến của các học viên ở các trường thì thời gian tiếp cận báo chí chủ yếu là khoảng thời gian 17h - 24h với tỉ lệ 67%, còn lại là các khoảng thời gian khác với

thời lượng dao động là 2h hàng ngày. Với thực trạng sản phẩm báo chí ở các đơn vị nhà trường tương đối đầy đủ, học viên tập trung chủ yếu đọc, xem báo QĐND và kênh Truyền hình QPVN, đây là 2 sản phẩm báo chí, là cơ quan ngôn luận trực tiếp của Quân ủy trung ương, còn lại các báo khác thì sự quan tâm cập nhật thông tin không nhiều. Theo kết quả điều tra thì những dạng tin tức thời sự, chương trình trực tiếp, chuyên trang, chuyên đề, chuyên mục thường hấp dẫn bạn đọc, có tác động nhiều hơn các dạng chương trình khác, bởi vì tính thời sự, trực quan sinh động và tập trung vào từng nội dung chuyên đề cụ thể, có tính định hướng cao.

3.3. Đánh giá hiệu quả tiếp nhận thông tin từ báo chí quân đội về nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân hiện nay

3.3.1. Hiệu quả tiếp nhận

Theo khảo sát, thì có khoảng trung bình trên 78% học viên đọc báo, xem truyền hình về thông tin giáo dục chính trị - tư tưởng trên Báo QĐND, Kênh truyền hình QPVN và tác động sâu sắc đến nhận thức của quân nhân qua 6 chủ đề cụ thể với tỷ lệ: giáo dục chủ nghĩa Mác-Lênin 66%, giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh 80.7%, giáo dục đường lối, quan điểm của Đảng 78.1%, giáo dục nhiệm vụ chính trị của quân đội và đơn vị 69.4%, giáo dục truyền thống dân tộc, quân đội và đơn vị 66.4%, giáo dục bản chất, âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù 74.6%. Điều đó chứng minh sự ảnh hưởng của nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng trên báo chí quân đội đến nhận thức có hiệu quả khá tốt, tuy nhiên vẫn có sự tiếp nhận khác nhau từ tác động của từng nội dung cụ thể, phụ thuộc vào sức hấp dẫn, thu hút của các tác phẩm báo chí đối với quân nhân. Từ đó, học viên xây dựng cho bản thân thế giới quan khoa học, có bản lĩnh chính trị vững vàng, có tinh thần yêu nước, tự tôn dân tộc, kiên định trước những khó khăn của đất nước và sự tấn công của các thế lực thù địch trên mặt trận tư tưởng, tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, tin tưởng vào thắng lợi của sự nghiệp đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa theo định hướng XHCN. Song song với những thành tựu đạt được, việc tiếp thu thông tin giáo dục chính trị - tư tưởng vẫn còn khoảng gần 30% số học viên không thấy tác động sâu sắc đến nhận thức của mình, nhất là giáo dục chủ nghĩa Mác-Lênin, giáo dục nhiệm vụ chính trị của quân đội và đơn vị, giáo dục truyền thống dân tộc, quân đội, đơn vị. Bởi vì, hình thức chưa thật sự thu hút, hấp dẫn người đọc và có nội dung giáo dục chính trị - tư tưởng thông tin chưa kịp thời, đầy đủ, một số chuyên mục chưa hiệu quả, đôi lúc còn mơ hồ.

3.3.2. Những nguyên nhân tồn tại

Trong công tác đảng - công tác chính trị ở các học viện nhà trường luôn chú trọng về việc đáp ứng nguồn thông tin báo chí cho học viên. Với các sản

phẩm báo chí đầy đủ phong phú đã giúp cho học viên tiếp cận tương đối đầy đủ thông tin giáo dục chính trị - tư tưởng. Báo chí được truyền tải trên các phương tiện theo các loại hình đa dạng như báo giấy, máy tính, điện thoại, ti vi, trong đó học viên thường tiếp cận thông tin báo chí qua báo giấy, điện thoại và tivi. Với thời lượng khoảng 2h/ngày, học viên tiếp cận thông tin chính trị - tư tưởng có sự định hướng chọn lọc của cán bộ quản lý ở các tiểu đoàn và do bản thân tự cập nhật tại thư viện hoặc thiết bị điện thoại cầm tay vào ngày nghỉ giờ nghỉ. Chính vì vậy, nguồn tin giáo dục chính trị - tư tưởng của báo chí quân đội tác động trực tiếp đến quân nhân, làm cho quân nhân luôn có bản lĩnh chính trị vững vàng và xây dựng lối sống trong sáng, có phẩm chất đạo đức cách mạng. Tuy nhiên, những thay đổi về công nghệ làm cho các phương tiện truyền thông có khả năng lan xa và thâm sâu, làm thay đổi bản chất của xã hội cũng như đời sống tâm lý, các chuẩn mực văn hóa và những thói quen của con người. Hạ tầng kỹ thuật xuất bản, in ấn, thu phát thông tin của các phương tiện báo chí quân đội đang đứng trước xu thế số hóa rất nhanh, tạo áp lực quản lý về nội dung trong bối cảnh hội tụ công nghệ và dịch vụ diễn ra mạnh mẽ. Sử dụng các phương tiện báo chí quân đội để tiến hành giáo dục chính trị, tư tưởng cho học viên cần phải tiến hành chọn lọc về nội dung, vì thông tin đa chiều trên báo chí có tác động rất lớn đến tư tưởng bộ đội. Mỗi ngày, mỗi giờ, hàng vạn hình ảnh, thông tin, sự kiện lớn, nhỏ đến cực nhỏ được đăng tải đều ảnh hưởng đến tư tưởng, tinh thần bộ đội.

Tiểu kết chương 3

Qua việc nghiên cứu đánh giá hiệu quả tiếp nhận của quân nhân về thông tin giáo dục chính trị - tư tưởng trên báo chí quân đội, dựa trên sự tác động của các yếu tố ảnh hưởng đến nhận thức của quân nhân hiện nay, có thể rút ra vấn đề nghiên cứu sau:

Một là, ở trong quân đội, nhu cầu tiếp cận thông tin giáo dục chính trị - tư tưởng là thường xuyên thông qua báo chí chính thống, nhất là báo QĐND và kênh QP.VN. Báo giấy và truyền hình vẫn là sự lựa chọn tiếp cận nhiều nhất với thời lượng khoảng 2h hằng ngày.

Hai là, các nội dung giáo dục trên báo chí quân đội ảnh hưởng đến quân nhân với tỉ lệ khảo sát mức độ tương đối cao (66% - 80,7%). Tuy nhiên, một số tác phẩm báo chí chưa có chất lượng tốt, hình thức còn chưa thu hút được bạn công chúng ở những thời điểm nhất định.

Ba là, với tỉ lệ trung bình khoảng 70% sự tác động sâu sắc của các nội dung thông tin chính trị tư tưởng, báo chí quân đội góp phần xây dựng tư tưởng, bản lĩnh chính trị cho quân nhân trong quá trình xây dựng quân đội và sẵn sàng chiến đấu cao, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Chương 4

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO SỰ ẢNH HƯỞNG CỦA BÁO CHÍ QUÂN ĐỘI ĐỐI VỚI NHẬN THỨC CHÍNH TRỊ - TƯ TƯỞNG CỦA QUÂN NHÂN TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

4.1. Dự báo tình hình ảnh hưởng đến nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân

4.1.1. Tình hình thế giới, khu vực

Hòa bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn, nhưng xung đột sắc tộc, tôn giáo, chiến tranh cục bộ, can thiệp, lật đổ khủng bố vẫn diễn ra gay gắt; các yếu tố đe dọa an ninh phi truyền thống, tội phạm công nghệ cao tiếp tục gia tăng. Những vấn đề toàn cầu như an ninh truyền thống, an ninh năng lượng, an ninh lương thực, biến đổi khí hậu, thiên tai, dịch bệnh sẽ tiếp tục diễn biến phức tạp; xuất hiện nhiều hình thái chiến tranh mới. Kinh tế thế giới đứng trước nguy cơ khủng hoảng do ảnh hưởng nặng nề bởi đại dịch Covid-19. Toàn cầu hóa và cách mạng khoa học công nghệ phát triển mạnh mẽ, thúc đẩy quá trình hình thành xã hội thông tin và kinh tế tri thức. Sự phát triển kinh tế tri thức làm phát triển những quan niệm, tư tưởng về chiến tranh, quân đội, quốc phòng, an ninh, đồng thời tác động mạnh mẽ đến quá trình xây dựng các tổ chức, con người trong quân đội theo hướng tăng dần yếu tố tri thức, ứng dụng ngày càng rộng rãi các thành tựu công nghệ vào giáo dục, đào tạo cán bộ, kiện toàn biên chế, tổ chức, trang bị vũ khí, kỹ thuật, phương thức tác chiến của quân đội. Khu vực Châu Á - Thái Bình Dương, trong đó Đông Nam Á tiếp tục là trọng điểm cạnh tranh gay gắt giữa các cường quốc.

4.1.2. Tình hình trong nước

Nước ta vẫn đứng trước nhiều thách thức lớn, đan xen nhau, tác động tổng hợp và diễn biến phức tạp. Nguy cơ tụt hậu xa hơn về kinh tế so với nhiều nước trong khu vực và trên thế giới vẫn tồn tại. Tình trạng suy thoái về chính trị - tư tưởng, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí còn nghiêm trọng. Những biểu hiện xa rời mục tiêu chủ nghĩa xã hội, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” có diễn biến phức tạp. Tranh chấp chủ quyền trên Biển Đông đã và đang trở thành điểm nóng, gây ra bức xúc trong dư luận xã hội, ảnh hưởng không nhỏ đến tâm tư, tình cảm, thái độ của quân nhân. Các thế lực thù địch tiếp tục đẩy mạnh xuyên tạc phủ nhận quan điểm chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối chính trị, quân sự của Đảng ta. Chúng tăng cường xâm nhập về văn hóa nhằm phá hoại chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, nhằm thực hiện mục tiêu vô hiệu hóa lực lượng vũ trang.

4.1.3. Yêu cầu đặt ra đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân trong thời gian tới

Việc phổ biến, quán triệt đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước, chủ trương của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng đến với bộ đội, nhất là ở đơn vị cơ sở, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo đòi hỏi phải kịp thời và sâu rộng hơn. Trong điều kiện chiến tranh hiện đại, dịch sử dụng vũ khí công nghệ cao, vấn đề xây dựng bản lĩnh chiến đấu, niềm tin chiến thắng cho bộ đội đặt ra nhiều thách thức mới. Các thế lực thù địch đẩy mạnh chiến lược “Diễn biến hòa bình”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, thực hiện “phi chính trị hóa”, “dân sự hóa” Quân đội, làm phai nhạt hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ”; kích động, xuyên tạc, tạo dư luận xấu, gây mất đoàn kết nội bộ, làm giảm niềm tin của nhân dân vào Đảng, Nhà nước và lực lượng vũ trang. Cùng với đó, sự xâm nhập của lối sống thực dụng, văn hóa xấu độc, mặt trái kinh tế thị trường đang hằng ngày, hằng giờ tác động tiêu cực đến nhận thức, tư tưởng, đạo đức, lối sống, nhân cách quân nhân.

4.2. Một số giải pháp nâng cao sự ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với công tác giáo dục chính trị - tư tưởng của quân nhân trong giai đoạn hiện nay

4.2.1. Quán triệt sâu sắc đường lối, chủ trương của Đảng về nhận thức chính trị - tư tưởng, nâng cao hiệu quả quản lý của Nhà nước, Quân đội đối với báo chí quân đội

Tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng đối với công tác báo chí và hoạt động báo chí theo đúng đường lối, chính sách, nguyên tắc của Đảng. Cơ quan tuyên huấn, cơ quan quản lý báo chí luôn định hướng kịp thời về chủ đề, nội dung cần thông tin tuyên truyền, phổ biến trong công tác đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống, nhất là các động thái, biểu hiện, nguyên nhân, điều kiện và giải pháp đấu tranh. Uốn nắn, chấn chỉnh, phát hiện và xử lý kịp thời đối với các hành vi vi phạm, sai lầm về đường lối chính trị, trái quy định của pháp luật trong hoạt động của cơ quan báo chí và hoạt động báo chí

4.2.2. Nâng cao trình độ nhận thức chính trị - tư tưởng, nghiệp vụ của đội ngũ nhà báo, phóng viên và xây dựng chế độ ưu đãi hợp lý

Tăng cường hơn nữa công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho đội ngũ những người làm báo, nâng cao nhận thức lý luận chính trị, đạo đức nghề nghiệp, thấm nhuần quan điểm chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về báo chí cách mạng gắn với tiếp tục đẩy mạnh "Học tập tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh" gắn với Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII). Thường xuyên quan tâm bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm báo.

4.2.3. Đổi mới mạnh mẽ nội dung, hình thức, đa dạng hóa các ấn phẩm báo đảm thông tin trung thực, nhanh nhạy, chính xác, kịp thời, hấp dẫn và phù hợp với đối tượng tuyên truyền

Trước sự bùng nổ của các phương tiện thông tin và truyền thông, các sản phẩm của báo chí quân đội phải luôn đảm bảo độ tin cậy, đúng định hướng chính trị, có sự đổi mới về nội dung, hình thức chuyển tải đa dạng, phong phú. Vì thế, dù tuyên truyền những vấn đề về định hướng, chỉ đạo nhưng không khô khan, máy móc mà uyển chuyển, đậm tính nghệ thuật, có sức thuyết phục bạn đọc, kích lệ tinh thần hăng hái huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, học tập, công tác và lao động sản xuất của toàn quân.

4.2.4. Chú trọng đầu tư hiện đại hóa trang bị, phương tiện tác nghiệp và đẩy mạnh sự liên kết, phối hợp giữa các cơ quan báo chí quân đội

Các cơ quan báo chí quân đội cần triển khai khảo sát thực lực trang thiết bị, phương tiện và khả năng hiện có, xây dựng kế hoạch mua sắm, hiện đại hóa theo “Đề án hiện đại hóa các cơ quan báo chí quân đội giai đoạn 2014 - 2018” đã được phê duyệt và “Đề án quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025”.

Đồng thời, đẩy mạnh sự liên kết, phối hợp giữa các cơ quan báo chí quân đội. Đây là việc làm rất cần thiết để phát huy vai trò, hiệu quả của báo chí quân đội trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bạn đọc hiện nay có rất nhiều nguồn thông tin khác nhau từ các loại hình báo chí, như: báo in, phát thanh, truyền hình, báo mạng điện tử.

4.2.5. Tăng cường bản lĩnh chính trị, giáo dục định hướng cho quân nhân về văn hóa đọc, tiếp nhận thông tin từ báo chí quân đội

Tiếp tục quán triệt, phổ biến, tuyên truyền để nâng cao nhận thức của quân nhân, giúp họ nhận diện đầy đủ và đúng đắn về vị trí, vai trò của báo chí nói chung, trong đấu tranh chống suy thoái tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống nói riêng để tạo sự đồng thuận xã hội. Làm tốt công tác hướng dẫn quân nhân trong việc tiếp thu những giá trị văn hóa tích cực, tiến bộ của nhân loại; cảnh giác, phê phán, đấu tranh với các biểu hiện du nhập sản phẩm văn hóa tiêu cực, trái với những thuần phong, mỹ tục của dân tộc, trái với các giá trị nhân văn, tiến bộ của nhân loại.

Tiểu kết chương 4

Tình hình thời gian tới đặt ra cho công tác tưởng, văn hóa, công tác thông tin, tuyên truyền báo chí và đội ngũ những người làm báo trong Quân đội những yêu cầu rất mới, rất toàn diện, cả về nội dung, hình thức, phương pháp thông tin tuyên truyền; cả về bản lĩnh, tư duy, trí tuệ, năng lực sáng tạo và tính nguyên tắc, kỷ luật của đội ngũ những người làm báo. Chủ động dự báo, nắm bắt sát thực diễn biến tình hình trên thế giới, trong nước và thực hiện đồng bộ các giải pháp nêu trên,

báo chí quân đội sẽ góp phần quan trọng đổi mới, nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị tại đơn vị, thiết thực xây dựng QĐND Việt Nam vững mạnh về chính trị, làm cơ sở nâng cao chất lượng tổng hợp, sức mạnh chiến đấu, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của nhiệm vụ xây dựng quân đội, củng cố quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

KẾT LUẬN

Báo chí quân đội đã thực hiện tốt vai trò là tiếng nói của Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng, thực sự là diễn đàn tin cậy của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân, cơ quan thông tin và khoa học xã hội - nhân văn, khoa học kỹ thuật và nghệ thuật quân sự Việt Nam. Ảnh hưởng của báo chí quân đội đối với nhận thức chính trị - tư tưởng của quân nhân là sự tác động của những nội dung thông tin tuyên truyền, giáo dục chính trị - tư tưởng được truyền tải qua tác phẩm báo chí trên phương tiện thông tin đại chúng quân đội đến quân nhân, làm cho họ luôn trung thành, kiên định với mục tiêu lý tưởng của Đảng, sẵn sàng nhận và hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, góp phần củng cố vững chắc trận địa tư tưởng của Đảng trong quân đội.

Tuy nhiên, theo khảo sát của tác giả, so với yêu cầu đề ra, chất lượng thông tin, tuyên truyền của báo chí quân đội còn có mặt hạn chế. Nội dung, hình thức của một số tờ báo chưa thật sinh động, hấp dẫn. Số lượng và chất lượng bài viết đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch trên lĩnh vực tư tưởng ngày càng tăng, nhưng lĩnh vực văn học còn ít. Năng lực tác nghiệp, tính chuyên nghiệp, nhất là khả năng khai thác và xử lý thông tin, định hướng dư luận của một số nhà báo quân đội chưa theo kịp yêu cầu. Việc bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên ở một số cơ quan báo chí có thời điểm chưa được chú trọng.

Do đó, báo chí quân đội cần tập trung thực hiện tốt một số vấn đề cơ bản sau: Quán triệt sâu sắc đường lối, chủ trương của Đảng về nhận thức chính trị - tư tưởng, nâng cao hiệu quả quản lý của Nhà nước, Quân đội đối với báo chí quân đội; Nâng cao trình độ nhận thức chính trị - tư tưởng, nghiệp vụ của đội ngũ nhà báo, phóng viên và xây dựng chế độ ưu đãi hợp lý; Đổi mới mạnh mẽ nội dung, hình thức, đa dạng hóa các ấn phẩm bảo đảm thông tin trung thực, nhanh nhạy, chính xác, kịp thời, hấp dẫn và phù hợp với đối tượng tuyên truyền; Chú trọng đầu tư hiện đại hóa trang bị, phương tiện tác nghiệp và đẩy mạnh sự liên kết, phối hợp giữa các cơ quan báo chí quân đội; Tăng cường bản lĩnh chính trị, giáo dục định hướng cho quân nhân về văn hóa đọc, tiếp nhận thông tin từ báo chí quân đội.